

DOMSTOLENS KENDELSE (Fjerde Afdeling)

13. december 2005 *

I sag C-177/05,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Juzgado de lo Social Único de Algeciras (Spanien) ved afgørelse af 30. marts 2005, indgået til Domstolen den 20. april 2005, i sagen:

María Cristina Guerrero Pecino

mod

Fondo de Garantía Salarial (Fogasa),

har

DOMSTOLEN (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Schiemann, og dommerne N. Colneric (refererende dommer) og E. Juhász,

* Processprog: spansk.

generaladvokat: A. Tizzano
justitssekretær: R. Grass,

idet Domstolen har til hensigt at træffe afgørelse ved begrundet kendelse i henhold til procesreglementets artikel 104, stk. 3, første afsnit,

og efter at have hørt generaladvokaten,

afsagt følgende

Kendelse

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets direktiv 80/987/EØF af 20. oktober 1980 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens (EFT L 283, s. 23), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/74/EF af 23. september 2002 (EFT L 270, s. 10, herefter »direktivet«).
- 2 Anmodningen om præjudiciel afgørelse er blevet fremsat i forbindelse med en sag mellem Maria Cristina Guerrero Pecino og Fondo de Garantía Salarial (lønmodtagernes garantifond, herefter »Fogasa«) angående sidstnævntes afvisning af i henhold til sit subsidiære ansvar at udbetale sagsøgeren en godtgørelse for uberettiget afskedigelse i henhold til et indenretligt forlig indgået mellem Maria Cristina Guerrero Pecino og hendes arbejdsgiver om betaling af en sådan godtgørelse.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 Direktivets artikel 1, stk. 1, bestemmer, at »[d]ette direktiv finder anvendelse på tilgodehavender, som arbejdstagere i medfør af en arbejdsaftale eller et ansættelsesforhold har hos arbejdsgivere, der er insolvente i henhold til artikel 2, stk. 1«.

4 I direktivets artikel 2, stk. 2, anføres, at dette ikke berører medlemsstaternes nationale retsregler for så vidt angår definitionen af udtrykkene »arbejdstager«, »arbejdsgiver«, »løn«, »erhvervet ret« og »delvis erhvervet ret«.

5 Direktivets artikel 3, stk. 1, har følgende ordlyd:

»Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for, at garantiinstitutioner sikrer arbejdstagerne betaling af tilgodehavender, der hidrører fra arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold, herunder fratrædelsesgodtgørelse ved ansættelsesforholds ophør, hvor der er hjemmel herfor i national ret, jf. dog artikel 4.«

6 Ifølge direktivets artikel 4 kan medlemsstaterne begrænse den i samme direktivs artikel 3 omhandlede betalingspligt for garantiinstitutionerne ved at fastsætte den periode, for hvilken garantiinstitutionen dækker tilgodehavender, eller ved at fastsætte lofter over denne institutions betalinger.

- 7 Ifølge direktivets artikel 10, litra a), »berører dette ikke medlemsstaternes mulighed for: [...] at træffe de foranstaltninger, der måtte være nødvendige for at undgå misbrug«.

De nationale bestemmelser

- 8 I artikel 33, stk. 1 og 2, i kongeligt lovdekret 1/1995 af 24. marts 1995 om godkendelse af bekendtgørelse af lov om arbejdstageres forhold (Estatuto de los Trabajadores, BOE nr. 75 af 29.3.1995, s. 9654), i den affattelse, som følger af lov nr. 60/1997 af 19. december 1997 (BOE nr. 304 af 20.12.1997, s. 37453, herefter »lov om arbejdstageres forhold«), bestemmes:

»1. Lønmodtagernes garantifond, som er et selvstændigt organ under ministeren for arbejdsforhold og sociale anliggender med status som juridisk person og med retsevne til gennemførelse af sine mål, udbetaler den løn, som arbejdstagerne har krav på i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens, konkurs eller betalingsstandsning.

I henhold til ovenstående afsnit anses for løn det beløb, der er anerkendt som sådant i et forlig eller i en retsafgørelse under en af de i artikel 26, stk. 1, omhandlede former, og den supplerende godtgørelse i form af »salarios de tramitación«, som eventuelt er fastsat af den kompetente ret, idet fonden ikke under nogen omstændigheder, hverken samlet eller særskilt, udbetaler et beløb, der er større end det beløb, som fremkommer ved at gange det dobbelte af den daglige mindsteløn med antallet af dage, hvor der ikke er udbetalt løn, i op til 120 dage.

2. I de i det foregående stykke nævnte tilfælde betaler lønmodtagernes garantifond godtgørelse, der er tilkendt arbejdstagerne ved dom eller administrativ afgørelse som følge af afskedigelse eller som følge af, at aftaler er bragt til ophør i overensstemmelse med denne lovs artikel 50, 51 og artikel 52, litra c), idet beløbet dog ikke kan overstige et års løn, og idet den løn pr. dag, som er grundlaget for beregningen, ikke kan overstige det dobbelte af den ved lov fastsatte mindsteløn.

Den godtgørelse, lønmodtagernes garantifond skal betale i tilfælde af afskedigelse eller af, at aftalen er bragt til ophør i henhold til denne lovs artikel 50, beregnes på grundlag af 25 dage pr. ansættelsesår og kan ikke overstige det i det foregående stykke anførte maksimumsbeløb.«

9 Artikel 56, stk. 1, i lov om arbejdstageres forhold har følgende ordlyd:

»1. Når afskedigelsen erklæres for uberettiget, kan arbejdsgiveren inden for en frist på fem dage fra dommens forkyndelse vælge enten at genansætte arbejdstageren samt udbetale de »salarios de tramitación«, som er fastsat i litra b) i nærværende stykke, eller at udbetale følgende beløb, som skal fastsættes i dommen:

- a) en godtgørelse svarende til 45 dages løn pr. ansættelsesår, idet ansættelsesperioder på under 1 år skal beregnes pro rata på månedlig basis på indtil 42 månedlige udbetalinger

- b) et beløb svarende til den skyldige løn fra afskedigelsesdatoen og frem til forkyndelsen af den dom, hvorved afskedigelsen er kendt uberettiget, eller frem

til det tidspunkt, hvor arbejdstageren igen har fået arbejde, såfremt dette sker før afsigelsen af dommen, og såfremt arbejdsgiveren fører bevis for de udbetalte beløb, med henblik på at disse skal fratrækkes »salarios de tramitación«.

Arbejdsgiveren skal opretholde arbejdstagerens optagelse i den sociale sikringsordning i en periode svarende til den i ovennævnte litra b) anførte lønperiode.«

- 10 Artikel 84 i kongeligt lovdekret 2/1995 af 7. april 1995 om godkendelse af bekendtgørelse af lov om fremgangsmåden ved indgåelse af arbejdsaftaler (Ley de Procedimiento laboral, BOE nr. 86 af 11.4.1995, s. 10695, herefter »LPL«) foreskriver, at såfremt der ikke kan opnås forlig for en administrativ myndighed forud for anvendelsen af samme dekrets artikel 63, skal der iværksættes en ny obligatorisk forligsprocedure for den kompetente ret.

Twisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

- 11 I perioden fra den 9. juli 1990 til den 27. december 2001 var sagsøgeren i hovedsagen, Maria Cristina Guerrero Pecino, ansat i virksomheden Camisas Leica SL (herefter »Camisas Leica«), hvorefter hun blev afskediget.
- 12 I forbindelse med en procedure for den forelæggende ret indgik Maria Cristina Guerrero Pecino og Camisas Leica den 13. maj 2002 et forlig, hvorved sidstnævnte anerkendte, at sagsøgerens afskedigelse var retsstridig, og udtrykkeligt forpligtede sig til at betale erstatning til sagsøgeren i henhold til de relevante bestemmelser, dvs. ved at udbetale en godtgørelse på 45 dages løn for hvert tjenestear samt »salarios de tramitación«.

- 13 På grundlag af en kendelse — afsagt den 5. marts 2003 af samme ret efter sagsøgerens påstand herom — om Camisas Leicas foreløbige insolvens krævede sagsøgeren, at Fogasa udbetalte en ydelse svarende til denne godtgørelse samt »salarios de tramitación«, som hendes tidligere arbejdsgiver ikke havde udbetalt til hende.
- 14 Fogasa traf beslutning om at tildele sagsøgeren et beløb på 3 338,88 EUR i »salarios de tramitación«, men fandt, at sagsøgeren ikke havde ret til det beløb på 8 622,42 EUR, som hun havde krævet som afskedigelsesgodtgørelse, med den begrundelse, at denne hverken var blevet fastsat ved dom eller anden retslig afgørelse.
- 15 Sagsøgeren har for Juzgado de lo Social Único de Algeciras anfægtet Fogasas afvisning af at udbetale den nævnte afskedigelsesgodtgørelse.
- 16 Den forelæggende ret har bemærket, at direktiv 2002/74, som har ændret direktiv 80/987, allerede var trådt i kraft, da den erklærede Camisas Leica insolvent.
- 17 Retten fremfører, at det ganske vist følger af artikel 33, stk. 2, i lov om arbejdsforhold, at Fogasa er forpligtet til at betale godtgørelse ved ansættelsesforholdets ophør, men kun »på grund af en i anledning af afskedigelsen afsagt dom eller administrativ afgørelse, som er til gunst for arbejdstageren«. Tribunal Supremo har fortolket denne bestemmelse i artiklen således, at udbetaling af afskedigelsesgodtgørelse, der er anerkendt ved et indenretligt forlig i forbindelse med lov om arbejdsforhold, ikke er omfattet heraf.

- 18 Den forelæggende ret ønsker at få oplyst, om der — uanset den nævnte bestemmelses ordlyd — i henhold til en fortolkning i overensstemmelse med fællesskabsretten med føje kan argumenteres for, at det også er muligt under bestemmelsens anvendelsesområde at henføre afskedigelsesgodtgørelse, som tilkommer en arbejdstager ved ansættelsesforholdets ophør, på grundlag af et forlig.
- 19 Det er under disse omstændigheder, at Juzgado de lo Social Único de Algeciras har besluttet at udsætte sagen og at forelægge følgende præjudicielle spørgsmål for Domstolen:

»Når henses til det almindelige princip om lighed og om forbud mod forskelsbehandling, er den forskellige behandling i medfør af artikel 33, stk. 2, i lov om arbejdsforhold og Tribunal Supremos fortolkning af denne bestemmelse da objektivt begrundet, således at det er muligt at udelukke udbetaling til arbejdstagere af afskedigelsesgodtgørelse, der er anerkendt ved et indenretligt forlig, fra anvendelsesområdet for [direktivet];

[e]ller er den forskellige behandling i medfør af artikel 33, stk. 2, i lov om arbejdsforhold og Tribunal Supremos fortolkning af denne bestemmelse, når henses til det almindelige princip om lighed og om forbud mod forskelsbehandling, derimod ikke objektivt begrundet, således at udbetaling til arbejdstagere af afskedigelsesgodtgørelse, der er anerkendt ved et indenretligt forlig, er omfattet af anvendelsesområdet for [direktivet]?«

Om det præjudicielle spørgsmål

- 20 Da svaret på spørgsmålet klart kan udledes af retspraksis, bl.a. af dom af 16. december 2004, Olaso Valero (sag C-520/03, Sml. I, s. 12065), kan Domstolen

i henhold til procesreglementets artikel 104, stk. 3, første afsnit, træffe afgørelse ved begrundet kendelse.

- 21 Den forelæggende ret spørger nærmere bestemt, om fællesskabsretten er til hinder for, at der på afskedigelsesgodtgørelser, der udbetales til en arbejdstager i henhold til et indenretligt forlig, anvendes en anden behandling end den, der finder anvendelse på afskedigelsesgodtgørelsen, der udbetales til en arbejdstager i henhold til en dom eller en administrativ afgørelse.
- 22 Den forelæggende ret anmoder med spørgsmålet om en fortolkning af direktiv 2002/74. I denne forbindelse skal det bemærkes, at i overensstemmelse med direktivets artikel 3 trådte det i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, nemlig den 8. oktober 2002, og at i overensstemmelse med dets artikel 2, stk. 1, første afsnit, er det før den 8. oktober 2005, at »[m]edlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv [...]«. Ifølge artikel 2, stk. 1, andet afsnit, »anvender [medlemsstaterne] de i første afsnit omhandlede love og bestemmelser på alle former for insolvens, der opstår for en arbejdsgiver efter disse love og bestemmelsers ikrafttræden«.
- 23 De følgende betragtninger vedrører alene det tilfælde, hvor direktiv 2002/74 allerede var blevet gennemført i national ret på det relevante tidspunkt, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at undersøge. Hvis dette endnu ikke var sket, skal hovedsagen vurderes i overensstemmelse med oplysningerne i Olaso Valeroddommen.
- 24 Direktivets anvendelsesområde er defineret i artikel 1. Direktivets artikel 1, stk. 1, sammenholdt med artikel 3, stk. 1, viser, at sidstnævnte kun angår arbejdstageres

tilgodehavender, der hidrører fra arbejdsaftaler eller ansættelsesforhold, herunder afskedigelsesgodtgørelse ved ansættelsesforholds ophør, hvor der er hjemmel herfor i national ret.

- 25 Det påhviler derfor national ret at præcisere de godtgørelser, der er omfattet af direktivets anvendelsesområde. I henhold til spansk ret — som den fortolkes af Tribunal Supremo — er det alene afskedigelsesgodtgørelser, der er anerkendt ved dom eller administrativ afgørelse, der i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens afholdes af Fogasa.
- 26 Domstolen har imidlertid udtalt, at beføjelsen til i national ret at præcisere de ydelser, som påhviler garantiinstitutionen, er undergivet overholdelse af de grundlæggende rettigheder, herunder navnlig det almindelige princip om lighed og om forbud mod forskelsbehandling. I henhold til dette princip må sammenlignelige forhold ikke behandles forskelligt, medmindre en sådan forskelsbehandling er objektivt begrundet (Olaso Valero-dommen, præmis 34).
- 27 Domstolen har ligeledes fastslået, at arbejdstagere, der uberettiget er blevet afskediget, befinder sig i en sammenlignelig situation, for så vidt som de har ret til godtgørelse i tilfælde af manglende genansættelse (Olaso Valero-dommen, præmis 35).
- 28 Ved en undersøgelse af, om den forskelsbehandling, som disse arbejdstagere undergives i henhold til spanske retsfor skrifter, kunne være objektivt begrundet, har Domstolen udtalt, at der af sagsakterne i sagerne, der førte til dom af 12. december 2002, Rodríguez Caballero (sag C-442/00, Sml. I, s. 11915) og Olaso Valero-dommen, ikke fremgik noget nyt, som kunne retfærdiggøre den forskellige

behandling af krav om godtgørelse for uberettiget afskedigelse, som er tilkendt ved dom eller administrativ afgørelse, og krav om godtgørelse for uberettiget afskedigelse, som er aftalt ved forlig (Olaso Valero-dommen, præmis 36 og 37).

- 29 For så vidt angår denne sag har den forelæggende ret i det væsentlige henvist til Tribunal Supremos retspraksis, men har ikke fremført noget nyt argument, som Domstolen ikke allerede har kunnet tage stilling til.
- 30 Det forelagte spørgsmål skal derfor besvares med, at når det følger af de relevante nationale retsfor skrifter, at godtgørelse for uberettiget afskedigelse, der er anerkendt ved dom eller administrativ afgørelse, i medfør af national ret skal anses for fratrædelsesgodtgørelse ved ansættelsesforholdets ophør, henhørende under direktivets artikel 3, stk. 1, skal godtgørelser af samme art, der er fastsat ved et indenretligt forlig som det i hovedsagen omhandlede, ligeledes anses for godtgørelser i denne bestemmelses forstand. Den nationale ret skal undlade at anvende retsfor skrifter, der strider mod lighedsprincippet ved at udelukke de sidstnævnte godtgørelser fra begrebet »godtgørelser« i nævnte retsfor skrifers forstand.

Sagens omkostninger

- 31 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Fjerde Afdeling) for ret:

Når det følger af de relevante nationale retsforskrifter, at godtgørelse for uberettiget afskedigelse, der er anerkendt ved dom eller administrativ afgørelse, i medfør af national ret skal anses for fratrædelsesgodtgørelse ved ansættelsesforholdets ophør, henhørende under artikel 3, stk. 1, i Rådets direktiv 80/987/EØF af 20. oktober 1980 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om beskyttelse af arbejdstagerne i tilfælde af arbejdsgiverens insolvens, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/74/EF af 23. september 2002, skal godtgørelser af samme art, der er fastsat ved et indenretligt forlig som det i hovedsagen omhandlede, ligeledes anses for godtgørelser i denne bestemmelses forstand. Den nationale ret skal undlade at anvende retsforskrifter, der strider mod lighedsprincippet ved at udelukke de sidstnævnte godtgørelser fra begrebet »godtgørelser« i de nævnte retsforskrifters forstand.

Underskrifter